

**Bank Olmayan Kredit
Təşkilatı
"International"
Məhdud Məsuliyyətli
Cəmiyyəti**

**31 dekabr 2016-cü il tarixində bitən il və təsis olunma
tarixi üzrə Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditor Rəyi**

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il və təsis olunma tarixi üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat	1
MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ	2
31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNƏ BİTƏN İL VƏ TƏSİS OLUNMA TARİXİ ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	3
MƏCMU MƏNFƏƏT HAQQINDA HESABAT	4
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	5
 Maliyyə hesabatlarına qeydlər	
1. Ümumi məlumat	6
2. Mühüm mühasibat uçotu siyasətləri	6
3. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri	7-13
4. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	14
5. Müştərilərə verilmiş kreditlər	15
6. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	16
7. Banklardan alınmış kreditlər	17
8. Digər öhdəliklər	17
9. Əməliyyat xərcləri	18
10. Mənfəət vergisi	18
11. Girov	18

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ VƏ TƏSİS OLUNMA TARİXİ ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik Bank olmayan Kredit Təşkilatı "International" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin ("Şirkət") 31 dekabr 2015-ci il və 31 dekabr 2016-cı tarixlərinə maliyyə vəziyyəti üzrə əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq düzgün əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsinə və tətbiqinə;
Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Şirkətin maliyyə hesabatları və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərmək üçün MHBS-in xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə.
Şirkətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuliyyət daşıyır:

Şirkət daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin planlaşdırılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
Şirkətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə maliyyə vəziyyətinin istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Şirkətin maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğunluğunu təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
Şirkətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə və Fırıldaqçılıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Şirkətin 31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatlarının buraxılması rəhbərlik tərəfindən 27 mart 2017-ci il tarixində təsdiqlənmişdir.

İdarə Heyəti sədri:

Nicat Həsənov

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

Bank olmayan Kredit Təşkilatı "International" Məhdud Məsuliyyət Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə

Biz Bank olmayan Kredit Təşkilatı "International" Məhdud Məsuliyyət Cəmiyyətinin ("Şirkət") 31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il üzrə məcmu mənfəət, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə əsas mühasibat uçotu siyasətlərinə dair icmaldan və digər izahlı qeydlərdən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin qənaətinə əsasən zəruri sayılan daxili nəzarət sistemine görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında maliyyə hesabatları haqqında rəy bildirməkdir. Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirdik. Həmin standartlar tələb edir ki, biz etik tələbləri yerinə yetirməklə yoxlamanın aparılmasını elə planlaşdıraraq və həyata keçirərək ki, maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məlumatlarda əhəmiyyətli səhvlərin olmadığına kifayət qədər əmin olaq.

Audit zamanı maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğləri və açıqlamaları təsdiq edən audit sübutlarının əldə edilməsi üçün prosedurlar yerinə yetirilir. Prosedurlar auditorun mühakiməsindən, o cümlədən maliyyə hesabatlarında səhv və fırıldaqçılıqla bağlı mühüm təhrif risklərinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq seçilir. Həmin risk qiymətləndirmələrini hazırlayarkən, auditor Şirkətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, audit prosedurlarının layihələşdirilməsi məqsədilə Şirkət tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi ilə bağlı daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Audit yoxlmasına həmçinin Şirkətin rəhbərliyi tərəfindən tətbiq edilmiş mühasibat uçotu siyasətlərinin və verilən mühasibat proqnozlarının müvafiqliyinin, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının təhlili daxildir.

Hesab edirik ki, apardığımız audit nəticəsində rəy vermək üçün kifayət qədər əsas toplamışıq.

Rəy

Fikrimizcə, bu maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2015-ci il və 31 dekabr 2016-cı il tarixlərinə olan maliyyə vəziyyətini üzrə maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına müvafiq olaraq bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün əks etdirir.

27 mart 2017-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

01 DEKABR 2015-Cİ VƏ 31 DEKABR 2016-Cİ İL
TARİXLƏRİNƏ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2015-ci il	31 dekabr 2016-cı il
AKTİVLƏR:			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri.	5	284369.9	296507.74
Banklardan alınacaq vəsaitlər	6	3.02	6.88
Müştərilərə verilmiş kreditlər.	7	2838379.67	6754063.93
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	8	176209.95	146433.85
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	14	-	-
Digər aktivlər	9	7534.48	2082.03
CƏMİ AKTİVLƏR		3318208.54	7139094.43
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklardan alınmış kreditlər	10	697647.00	300000.00
Səhmdarlara ödəniləcək vəsaitlər	18	0	0
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri		0	
Digər öhdəliklər	11,18	1962978.20	6211321.63
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		2660625.20	6511321.63
KAPİTAL:			
Səhmdar kapitalı			
Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış zərəf)	12	1,000,000 (342416.66)	1000,000 (372227.20)
CƏMİ KAPİTAL		657583.34	627772.80
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		3318208.54	7139094.43

İdarə Heyəti sədri:

Nicat Həsənov

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BİTƏN
DÖVR ÜZRƏ MƏCMU MƏNFƏƏT HAQQINDA HESABAT
(*Azərbaycan Mənatı ilə*)

Qeydlər	31 dekabr 2016-cı il tarixində bitən il
Faiz gəliri:	500281.71
Müştərilərə verilmiş kreditlər	500281.71
Banklardan alınacaq vəsaitlər	
Faiz xərci:	210244.59
Banklardan alınmış kreditlər	872271.17
Digər faiz xərcləri	122973.42
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərindən əvvəlki xalis faiz gəliri	0
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərəri	0
Xalis faiz gəliri	0
Haqq və komissiya gəlirləri	74028.65
Haqq və komissiya xərcləri	1205.50
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə zərər	14832.61
Digər gəlirlər	447.52
Xalis qeyri-faiz gəliri	0
Əməliyyat gəliri	0
Digər xərcləri	407950.95
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət / (zərər)	(298810.55)
Mənfəət vergisi xərci	
Dövr üzrə xalis mənfəət/(zərər)	(29810.55)
Digər məcmu gəlir	
Cəmi məcmu mənfəət/(zərər)	29810.55

İdarə Heyəti sədri:

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Nicat Həsənov

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2016-CI İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL
ÜZRƏ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	Səhmdar kapitalı	(Yığılmış zərər)/ bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
Dövr üzrə cəmi məcmu mənfəət				
Adi səhmlərin buraxılması	12	<u>1000,000</u>		<u>1000,000</u>
31 dekabr 2016-ci il		1000,000	(372227.20)	627772.80

İdarə Heyəti sədri;

Nicat Həsənov

27 mart 2017-ci il
Bakı, Azərbaycan
Respublikası

BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI "INTERNATIONAL" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2016-CI İL TARIXİNDƏ BİTƏN İL
ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa Azərbaycan Manatı ilə)

1. Ümumi məlumat

"International" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti («Şirkət») 26.01.2013-cü ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmiş Bank olmayan Kredit Təşkilatıdır. Şirkətin fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tənzimlənir və BKT-12 sayılı xüsusi lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkət ARMB-nin qaydalarına uyğun şəkildə qeydiyyatda alınmışdır və bu qaydalara əsasən yalnız hüquqi şəxslər Azərbaycan Respublikası ərazisində kredit fəaliyyəti göstərə bilər. Şirkətin əsas fəaliyyət istiqaməti kreditlərin verilməsindən ibarətdir. Bu lisenziya Şirkətə təminat şəklində nağd depozitlər əldə etmək hüququ vermir.

Şirkətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, AK. Həsən Əliyev, ev- 86 A

31 dekabr 2016-ci tarixində aşağıda adları qeyd edilmiş səhmdarlar Şirkətin səhmdar kapitalına sahib olmuşlar:

Səhmdar	31 dekabr 2016-cı il, %
Cənab Həsənov Rifat Vaqif oğlu	100
Cəmi	<u>100.0</u>

Bu maliyyə hesabatlarının buraxılması 27 mart 2017-ci il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2. Mühüm mühasibat uçotu siyasətləri

Uyğunluq haqqında bəyanat Bu maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası ("MUBSS") tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən verilmiş şərtlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır

Bu maliyyə hesabatları Şirkətin proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi ehtimalı əsasında hazırlanmışdır.

Bu maliyyə hesabatları, başqa qeydlər olmazsa, Azərbaycan manatı ("manat") ilə təqdim olunur.

Bu maliyyə hesabatları ilkin dəyər əsasında tərtib edilmişdir. İlkin dəyər adətən mal və xidmətlərin mübadilə edilə biləcəyi məbləğin ədalətli dəyərində əsaslanır.

Ədalətli dəyər, müşahidə edilə bilən və ya digər qiymətləndirmə üsulundan istifadə etməklə hesablanmış olmasından asılı olmayaraq, ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyat çərçivəsində aktivin satışından alınan və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilən qiymətdir. Hər hansı aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərinin hesablanması Şirkət, ölçmə tarixində belə aktiv və ya öhdəliyin qiymətini müəyyən edərkən bazar iştirakçılarının nəzərə ala biləcəkləri xüsusiyyətləri nəzərə alır. Ölçmə və/və ya bu maliyyə hesabatlarında açıqlama məqsədilə ədalətli dəyər MHBS 2-yə daxil olan pay aletləri əsasında ödəmə əməliyyatları, MUBS 17-yə daxil olan lizinq əməliyyatları, eləcə də ədalətli dəyər ölçülməsinə oxşar olan, lakin ədalətli dəyər olmayan ölçmələr, məsələn, MUBS 2-də qeyd edilən xalis satış dəyəri və ya MUBS 36-da qeyd edilən istifadə dəyəri kimi ölçmələr istisna olmaqla müəyyən edilir.

Bundan əlavə, maliyyə hesabatı məqsədilə ədalətli dəyər ölçmələri, bu ölçmələr üçün giriş məlumatlarının müşahidə edilə bilmə dərəcəsindən və bütövlükdə ədalətli dəyər ölçmələri üçün giriş məlumatlarının əhəmiyyətliyiindən asılı olaraq səviyyə 1, 2, 3 kimi təsniflənirlir. Bu səviyyələr aşağıdakılardır:

- Səviyyə 1 - Giriş məlumatları, ölçmə tarixində müəssisənin istifadə edə biləcəyi, fəal bazarda eyni aktiv və öhdəliklər üçün təyin edilən (düzəliş edilməmiş) qiymətlərdir,
- Səviyyə 2 - Giriş məlumatları, 1-ci səviyyəyə daxil olan təyin edilmiş qiymətlər istisna olmaqla, birbaşa və ya dolayısı yolla aktiv və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilən giriş məlumatlarıdır; və
- Səviyyə 3 - Giriş məlumatları aktiv və ya öhdəliklər üzrə müşahidə edilməyən giriş məlumatlarıdır.

Şirkət mühasibat uçotu qeydlərini Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına (MMUS) uyğun aparır. Bu maliyyə hesabatları məcburi mühasibat uçotu qeydləri əsasında hazırlanmış və MHBS-ə uyğunlaşdırılmışdır.

Əməliyyat valyutası. Şirkətin maliyyə hesabatlarına daxil olan maddələr müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyuta məzənnəsindən ("əməliyyat valyutası") istifadə etməklə ölçülür. Şirkətin əməliyyat valyutası manatdır. Şirkətin maliyyə hesabatlarının təqdim edildiyi valyuta manatdır. Başqa cür qeyd edilən hallar istisna olmaqla, bütün rəqəmlər manata uyğunlaşdırılaraq yuvarlaqlaşdırılır.

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda qarşılıqlı əvəzləşdirilir, xalis məbləğ isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda açıqlanır. Gəlir və xərclər hər hansı bir mühasibatlıq standartları, yaxud şərhlərində və Şirkətin mühasibat qaydalarında xüsusi olaraq açıqlanması tələb və qəbul olunmadığı halda mənfəət və zərər haqqında hesabatda əvəzləşdirilmir.

Əsas mühasibat uçotu qaydaları aşağıda açıqlanır

Gəlirin tanınması

Faiz gəlirinin və xərcinin tanınması. Maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri iqtisadi mənfəətin Şirkətə daxil olması ehtimalı olduqda və gəlir məbləğinin etibarlı qiymətləndirilməsi mümkün olduqda tanınır. Faiz gəliri və xərcinin uçotu effektiv faiz metodundan istifadə etməklə aparılır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin (yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun) amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri, yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış gələcək nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən digər ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğindəki dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə aktivləri, yaxud analoji maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərərinin baş verməsi nəticəsində hesabdən silinərsə (qismən), faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır. Ədalətli dəyərle qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri daxilində təsnif edilir.

Haqq və komissiya qəlirinin tanınması. Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqları gəlir kimi tanınır. Bütün digər komissiya haqları yalnız xidmətlər göstərildikdən sonra tanınır.

Maliyyə alətləri, Şirkət maliyyə aləti üzrə müqavilə öhdəliyinə tərəf olduğu halda, maliyyə aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adi alqı-satqısı prosesləri hesablaşma tarixi üzrə uçot üsulundan istifadə etməklə tanınır. Adi alqı və ya satqı, bazarda hər hansı qayda və ya konvensiya ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində aktivlərin təqdim edilməsini tələb edən maliyyə aktivini alqı-satqısıdır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin anda ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin alınması və buraxılmasına birbaşa aidiyyəti olan əməliyyat xərcləri (ədalətli dəyəri mənfəət və ya zərərdə tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna edilməklə) uçotda ilkin tanınma anında maliyyə aktivləri yaxud maliyyə öhdəliklərinin müvafiq olaraq ədalətli dəyərinə əlavə edilir və ya bu dəyərdən çıxılır.

Maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri "kreditlər və debitor borcları" kimi təsniflənir. Təsnifləndirmə maliyyə alətinin mahiyyəti və məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı müəyyən olunur.

Kreditlər və debitor borcları. Sabit və ya müəyyən oına bilən ödənişli və fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş ticarət debitor borcları, kreditlər və digər debitor borcları (həmçinin, banklardan almacaq vəsaitlər, müştərilərə verilmiş kreditlər və digər maliyyə aktivləri) "kreditlər və debitor borcları" kimi təsnif edilir. Kreditlər və debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür. Faiz gəliri, faizin tanınmasının cüzi əhəmiyyət kəsb etdiyi qısamüddətli debitor borcları istisna edilməklə, effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə uçotda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Maliyyə aktivləri dəyərsizləşmənin müəyyən edilməsi məqsədilə hər hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində investisiyaların gələcək pul hərəkətinin təsire məruz qaldığını isbat edən obyektiv sübut yaranarsa, maliyyə aktivləri dəyərsizləşmiş hesab edilir.

Maliyyə aktivləri üçün, dəyərsizləşməni göstərən amillərə aşağıdakılar aid ola bilər:

- Emitent və ya qarşı tərəfinin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri; yaxud
- Əsas borc məbləği və ya faizlərin vaxtında ödənilməməsi və ya ödəmə öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi halları kimi müqavilə şərtlərinin pozulması; və ya
- Borclarının müflisliyə uğrayacağı və ya maliyyə strukturunun yenidən təşkil edəcəyi güman olunduqda; yaxud da
- Maliyyə çətinlikləri səbəbindən qeyd olunan maliyyə aktivinin təqdim edildiyi fəal bazar məkanlarının yox olması.

Ayrı-ayrılıqda dəyərsizləşməyə müəyyən edilən aktivlər, əlavə olaraq, dəyərsizləşmənin müəyyən olunması məqsədilə kollektiv şəkildə təhlil edilir. Kreditlər və debitor borcları portfelinin dəyərsizləşdiyini göstərən obyektiv sübutlara Şirkətin ödənişlərin yığılması ilə bağlı keçmiş təcrübəsi, portfeldə vaxtı gecikdirilən ödəmələrin sayının artması, eləcə də borc öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqələndirilən yerli və ya ölkə iqtisadi şəraitlərində müşahidə olunan dəyişikliklər aid edilə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə aktivlərinin uçotda tanınmış ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərərinin məbləği, aktivin balans dəyəri ilə maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaiti hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərqdən ibarətdir.

Maliyyə aktivinin balans dəyəri ehtiyat hesabından istifadə etməklə azaldılır. Kreditlər və ya debitor borcu ümitsiz borc hesab edildikdə, belə məbləğlər ehtiyatlar hesabına qarşı silinir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin daha sonra qaytarılması ehtiyat hesabına kreditləşdirilir. Ehtiyatlar hesabının balans məbləğindəki dəyişikliklər mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən aktivlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri sonrakı dövrlərdə azalarsa və bu azalma dəyərsizləşmənin uçotda tanındığı andan sonra baş vermiş hadisə ilə obyektiv şəkildə əlaqələndirilə bilsə, bundan əvvəl uçotda tanınmış ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və ya zərər hesabına geri qaytarıla bilər. Dəyərsizləşmənin geri qaytarıldığı tarixdə investisiyanın xalis balans dəyəri, dəyərsizləşmə uçotda tanınmadığı təqdirdə yarana biləcək amortizasiya edilmiş dəyərindən artıq olmamalıdır.

Şərtləri təkrar razılaşıdırılmış kreditlər. Mümkün olan hallarda Şirkət girova sahib çıxmaq əvəzinə kreditin ödəmə vaxtının təkrar razılaşıdırılması məqsədini güdür. Bu, ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşıdırılmasını nəzərdə tuta bilər. Şərtlər yenidən razılaşıdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablanmış ilkin effektiv faiz dərəcəsi istifadə etməklə ölçülür və kredit vaxtı ötmüş hesab edilmir, Rəhbərlik bütün meyarlar üzrə tələblərin yerinə yetirildiyini və gələcək ödənişlərin baş tutacağını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşıdırılmış kreditləri nəzərdə keçirir. Kreditlər ilkin effektiv faiz dərəcəsi istifadə etməklə hesablanan fərdi və ya birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyektinə olmağa davam edir.

Kreditlərin və avansların silinməsi. Kreditlər və avanslar yığılması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatlara qarşı hesabdən silinir. Rəhbərlik Şirkətə ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən və Şirkət saxladığı bütün girov vəsaitlərini satdıqdan sonra kreditlər və avanslar hesabdən silinir. Əvvəllər hesabdən silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Şirkət yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və mükafatları əsas etibarilə digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Şirkət aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və mükafatları əsas etibarilə digər tərəfə köçürməyə və ya özündə saxlamasa belə, köçürülmüş aktiv üzərində həzəretini davam etdirərsə, o, aktiv üzrə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər müqabilində öhdəliyi uçotda tanıyır. Şirkət ötürülmüş aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı risklə mükafatları əsas etibarilə özündə saxlayarsa, o belə aktivini uçotda tanımağa davam edir və aldığı məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınması tamamilə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirlərdə tanınmış və kapitalda toplanan yığılmış gəlir və zərərlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının tamamilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs., Şirkət ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Şirkət maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi davam etdiyi müddətdə tanımağa davam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində həmin hissələrin nisbi ədalətli dəyərləri əsasında artıq tanınmayan hissə arasında bölüşdürür. Artıq tanınmayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanınmayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yığılmış gəlir və ya zərər arasında fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış yığılmış gəlir və ya zərər tanınması davam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürülür.

Maliyyə öhdəlikləri və buraxılmış kapital alətləri

Borc və ya kapital qismində təsnifləndirmə. Şirkət tərəfindən buraxılmış borc və kapital alətləri müqavilə şərtlərinə, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətləri haqqında anlayışa əsasən maliyyə öhdəlikləri, yaxud da kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri. Kapital aləti bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra müəssisənin aktivləri üzrə qalan pay hüququnu təsdiqləyən hər hansı müqavilədir. Şirkət tərəfindən buraxılmış kapital alətləri birbaşa buraxılış xərcləri çıxılmaqla əldə edilmiş vəsaitlər kimi tanınır.

Şirkətin öz kapital alətlərinin geri alınması birbaşa kapitalda tanınır və çıxılır. Eyni zamanda Şirkətin öz kapital alətlərinin alınması, satılması, buraxılması və ya ləğv edilməsi üzrə mənfəət və ya zərərdə heç bir gəlir və ya itkilər tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri. Maliyyə öhdəlikləri "digər maliyyə öhdəlikləri" kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri. Digər maliyyə öhdəlikləri (o cümlədən banklardan alınan kreditlər və digər maliyyə öhdəlikləri) ilk olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərle ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodundan istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti, yaxud (məqsədemüvafiq hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərində qədər dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Şirkət, ödəniş öhdəliyini yerinə yetirərsə, belə öhdəlik ləğv olunarsa, yaxud müddəti başa çatarsa və yalnız belə olan hallarda maliyyə öhdəliyinin tanınmasını dayandırır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditörün təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənərsə, yaxud mövcud öhdəliyə əhəmiyyətli düzəlişlər edilərsə, belə əvəzləmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kassadakı nağd vəsaitlərdən, müxbir hesablardakı sərbəst qalıqlardan, o cümlədən banklardan və kredit təşkilatlarından alınacaq ödəniş müddəti 90 gün və ya daha az olan və hər hansı müqavilə öhdəliklərindən azad olan məbləğlərdən ibarətdir.

Əmlak və avadanlıq. Əmlak və avadanlıq yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyersizləşmə zərəri çıxılmaqla maya dəyəri ilə göstərilir.

Köhnəlmə düzəlişli metoddan istifadə etməklə aktivlərin ilkin dəyərini və ya qiymətini, qalıq dəyəri çıxılaraq, faydalı istismar müddətləri üzrə silməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti, qalıq dəyər və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçotu aparılan hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin aşağıdakı illik dərəcələrlə təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir:

Kompüter və avadanlıq	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
Kompüter proqram təminatı	25%

Bina və avadanlıqlar hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi fayda gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq vasitələrinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərərlər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər. Müəyyən istismar müddəti olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin maya dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması. Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Qudvil istisna olmaqla, maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi. Şirkət maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərinin düşüb-düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlil edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpə dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpə dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Şirkət belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpə dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin, fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpə dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpə dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpə dəyərinə kimi azaldılır. Müvafiq aktivlərin yenidənqiymətləndirilmiş məbləğdə tanındığı və dəyərsizləşmənin yenidənqiymətləndirmənin azalması kimi tanındığı hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmə birbaşa mənfəət-zərər hesabında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilməmiş bərpə dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Müvafiq aktivlərin yenidənqiymətləndirilmiş məbləğdə tanındığı və - dəyərsizləşmənin geri qaytarılmasının yenidənqiymətləndirmənin artırılması kimi tanındığı hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmənin geri təyinatılması birbaşa mənfəət-zərər hesabında tanınır.

Vergi. Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxire salınmış vergidən ibarətdir.

Cari vergi. Ödənilməli olan cari vergi il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş, yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan, yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərclər müddəaları ilə əlaqədar mənfəət və zərər haqqında hesabatda əksini tapanmış mənfəətdən fərqlənir. Şirkətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır

Təxirə salınmış vergi. Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumi hal olaraq, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumi hal olaraq, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər nə vergiyə cəlb olunan mənfəətə, nə də uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisə birləşmələri istisna edilməklə) irəli gələrsə, təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli vergiyə cəlb edilən mənfəətin yaranacağı ehtimalı olmayan həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam olaraq qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə ölçülür.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin ölçülməsi Şirkətin hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa edəcəyi və ya ödəyəcəyi gözlədiyi halda yarana biləcək vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

İl üzrə cari və təxirə salınmış vergi. Cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu mənfəət haqqında hesabatda, yaxud birbaşa olaraq kapitalda göstərilən müddəalarla bağlı olduğu və nəticə etibarı ilə, müvafiq olaraq digər məcmu mənfəət və ya birbaşa kapital bəndi kimi tanındığı hallar istisna edilməklə, mənfəət və ya zərər hesabında tanınır. Cari vergi və ya təxirə salınmış vergi müəssisələrin birləşməsi üzrə ilkin uçotdan yarandıqda, müəssisələrin birləşməsi üzrə ilkin uçota daxil edilir.

Əməliyyat vergiləri. Azərbaycan Respublikasında Şirkətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi məcmu mənfəət haqqında hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar. Ehtiyatlar Şirkətin keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduğda tanınır; bu zaman Şirkətdən öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanabilir.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklərlə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərini təsiri əhəmiyyətli olduğda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərində bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi üçün tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi mənfəətin kənar tərəflər vasitəsilə bərpa ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və almacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduğda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Xarici valyutalar. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İkinci dəyərle xarici valyutada ölçülmüş qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilir.

Pul vəsaitləri üzrə mübadilə fərqləri mənfəət və ya zərərdə baş verdiyi dövrdə tanınır.

İlin sonunda maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Şirkətin tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

AZN/1 ABS dolları

31 dekabr
2016-ci il

1.7707

Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri

Mühasibat qaydalarını tətbiq edərkən Şirkət rəhbərliyindən digər mənbələrdən açıq əldə edilməsi mümkün olmayan aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində dair mühakimələr, hesablamalar və təxminlərin irəli sürülməsi tələb olunur. Hesablamalar və əlaqədar təxminlər keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır.

Təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri. Aşağıda gələcək dövrlərə aid əsas fərziyyələr və hesabat dövrünün sonuna təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri göstərilir ki, bu da növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsi riskini daşıyır.

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi. Şirkət dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Şirkətin kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır. Şirkət kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşırı olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və Şirkətin hesabladığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Şirkət hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eyni ilə Şirkət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatlar, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə seçiyələnen aktivlər halında evvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə delalet edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Şirkət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrindən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Şirkət Azərbaycan Respublikasında belə şərtlərlə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi. İzah edildiyi kimi, Şirkət müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan giriş məlumatlarından ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. Şirkətin rəhbərliyi hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddəti. Yuxarıda göstəriləndiyi kimi, Şirkət hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlıqlarının hesablanmış faydalı istismar müddətlərini nəzərdən keçirir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpa oluna bilməsi. Şirkətin rəhbərliyi hesabat tarixində təxirə salınmış vergi aktivlərinə qarşı qiymətləndirmə ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac olmadığına əmindir, ona görə ki, təxirə salınmış vergi aktivinin tamamilə gerçəkləşəcəyi ehtimal edilir.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

	31 dekabr 2015-ci il	31 dekabr 2016-cı il
Müxbir hesablar	3.02	6.88
Kassadakı vəsaitlər	296081.42	236507.74
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	296084.44	236514.62

Banklardan alınacaq vəsaitlər

Banklardan alınacaq vəsaitlərə aşağıdakılar aiddir:

	31 dekabr <u>2015-ci il</u>	31 dekabr <u>2016-cı il</u>
Cari hesab	3.02	6.88

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Şirkət, kreditlərin aşağıdakı növlərə görə təsnifatından istifadə edir:

- İstehlak kreditləri;
- Aqro biznes.

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr <u>2015-ci il</u>	31 dekabr <u>2016-cı il</u>
İstehlak kreditlər	839132.97	1819426.91
Aqro kreditlər	395 000	698132.04
Biznes kreditləri	1542617.41	4270559.50
Müştərilərə verilmiş kreditlərin ümumi məbləği	2 776 750.44	67788118.45
Çıxılın: Dəyersizləşmə zərəri üzrə ehtiyatlar	(76269.06)	(117966.67)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	2700481.38	67670151.78

31 dekabr 2016-cı il tarixinə istehlak və digər kreditlərin ödəmə qabiliyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

31 dekabr 2016-cı il tarixinə	Kreditlər
Kollektiv şəkildə təhlil edilmiş	6 788 118.37
Ödəniş müddəti keçməmiş:	
Ödəniş müddəti keçmiş:	64454.11
30 günə qədər	14983.68
31 gündən 60 günə qədər	1 992.25
61 gündən 90 günə qədər	15599.11
91 gündən 180 günə qədər	39214.1
180 gündən artıq	
Çıxılın: Deyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyatlar	117966.67

8. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərə aşağıdakılar aiddir:

	Mebel	Kompüter və avadanlıq	Nəqliyyat vasitələri	Qeyri-maddi Aktivlər	Cəmi
Maya dəyəri ilə	19830	6576.90	190622.65	20 000	237029.55
31 dekabr 2015-ci il Yığılmış köhnəlmə və amortizasiya xərci	(4620.23)	(1676.60)	(51385.46)	(2837.31)	(60819.60)
31 dekabr 2015-ci il					

	Mebel	Kompüter və avadanlıq	Nəqliyyat vasitələri	Qeyri-maddi Aktivlər	Cəmi
Maya dəyəri ilə	46412.00	6576.90	190622.65	22500	266911.5
31 dekabr 2016-cı il Yığılmış köhnəlmə Köhnəlmə və amortizasiya xərci	(10816)	(3311.9)	(100691.06)	(4858.19)	(119677.7)
31 dekabr 2016-cı il					

9. Banklardan alınmış kreditlər

Banklardan alınmış kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	Valyuta	Tarixi	Nominal faiz dərəcəsi %	31 dekabr 2016-cı il
Parabankdan alınmış kredit	manat	23 fevral 2015-ci il	18.0%	300 000
KTA alınmış kredit	manat	21 aprel 2015-ci il	2.0%	100 000
KTA alınmış kredit	manat	24 dekabr 2015-ci il	2.0%	200 000
KTA alınmış kredit	manat	28 yanvar 2016-cı il	2.0%	100 000
KTA alınmış kredit	manat	01 avqust 2016-cı il	2.0%	100 000
KTA alınmış kredit	manat	30 sentyabr 2016-cı il	2.0%	100 000
SKMF alınmış kredit	manat	22 oktyabr 2015-ci il	1.0%	40 000
SKMF alınmış kredit	manat	27 noyabr 2015-ci il	1.0%	60 000
SKMF alınmış kredit	manat	30 avqust 2016-cı il	1.0%	5 000

Cəmi banklardan alınmış
kreditlər

1 005 000

Şirkət, yuxarıda qeyd edilmiş kreditlərlə bağlı hər hansı maliyyə şərtlərinə əməl etmək məcburiyyətində deyil.

10. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklərə aşağıdakılar aiddir:

	31 dekabr 2016-cı il
Həsənova Nurlana Cəmil qızı	5 326 043
Babayev Qüdrət Mikayıl oğlu	170 000
Cəmi digər öhdəliklər	5 496 043

Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərclərinə aşağıdakılar daxildir:

31 dekabr
2015-ci il və 31 dekabr 2016
tarixinə bitən
dövr

Işçi heyəti ilə bağlı xərclər	110303.46
Köhnəlmə və amortizasiya	58858.10
İcarə xərcəri	73159.46
Dəftərxana ləvazimatları	8859.59
Reklam xərcləri	5763.12
Digər xərdər	1 345 829.93
Cəmi əməliyyat xərcləri	1 602 773.66

Şirkət ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəlikləri üzrə fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uçotda əks etdirir ki, bu da MHBS-an fərqli ola bilər.

vergi bazalarını onun
əsasən hesablayır və

Şirkət bəzi xərclərin vergi məbləğindən tutulmamasına və vergi məqsədləri vergidən azad olunmasına görə daimi vergi fərqləri ilə üzləşir.

üçün bəzi gəlirlərin

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2015-ci və 2016-cı il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlif metodlar/zaman müddətləri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi uçotu əsaslı fərqlərin yaratdığı müvəqqəti fərqlər ilə əlaqəlidir.

Aşağıdakı məbləğlərin üzləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında vergi qanunvericiliyinə əsasən (müəyyən edildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunan mənfəət üzrə ödənilməli 20%-ilk mənfəət vergisi dərəcəsidir.

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəfin kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girovun növlərinin və qiymətləndirmə parametrlərinin qəbl edilməsi ilə bağlı qaydalar tətbiq edilir.

Alınmış girov əsasən mebel və digər məişət texnikasından ibarətdir.

İl ərzində Şirkət hər hansı girov müsadirə etməmişdir.

“KERMUR Audit və Konsaltinq”

MMC-nin direktoru, auditor:

Vahabov A.İ

İdarə Heyəti sədri

Nicat Həsənov